

Κορσική

Διάσχιση
GR20

Η αλπική παραλλαγή του GR20 από την κορυφή Pinzi Corbini

“...μια θάλασσα από γρανίτη”

Κείμενο-Φωτό: **ΝΙΚΟΣ ΤΟΔΟΥΛΟΣ**

Η Κορσική, με τις γρανιτένιες κορυφές τις να αγγίζουν τα 2700 μέτρα, είναι γνωστή και σαν το γρανιτένιο νησί ή αλλιώς «το βουνό μέσα στη θάλασσα». Το νησί του Ναπολέοντα, είναι η γη των αγριόχοιρων και των βίαιων καταιγίδων. Ξακουστή για την εντυπωσιακή ακτογραμμή της και τα γραφικά ορεινά χωριουδάκια της, αυτό το τραχύ και άγριο νησί αποκαλύπτει το πιο εντυπωσιακό του σκηνικό και την άγρια ομορφιά του μόνο σε εκείνους που είναι διατεθειμένοι να το διασχίσουν με τα πόδια. Αρχίζοντας από το Νοτιοανατολικό χωριουδάκι της Conca και τις γρανιτένιες βελόνες της Bavella το μονοπάτι GR-20 (από το γαλλικό Grand Randonnee που σημαίνει μεγάλο μονοπάτι), διασχίζει μέσα από την καρδιά της Κορσικής ολόκληρο το νησί μέχρι το χωριό Calenzana στο βορειοδυτικό άκρο του νησιού, κοντά στο πολύχρωμο θέρετρο Calvi. Το βραχώδες αυτό μονοπάτι μήκους 195 χιλιομέτρων περνάει μέσα από δασώδεις πλαγιές, ποτάμια, οροπέδια, αέρινες κόψεις, απόκρημνες κορυφογραμμές, γρανιτένιες κορυφές και αλπικές λίμνες.

Ημέρα 1: Conca(252μ)-Refuge de Paliri (1055μ) - Col de Bavella(1215μ)

Ξεκινάω τη διαδρομή με ένα μικρό σακίδιο 35 λίτρων, με τα λιγοστά πράγματα που θα είχα μαζί μου τις 15 αυτές ημέρες, προσπαθώντας να είμαι όσο ελαφρύς γίνεται για να μπορώ να κινούμαι γρήγορα. Το μονοπάτι ξεκινάει λίγο έξω από το χωριό σε χωματόδρομο και σιγά σιγά ανηφορίζει μέσα από δάσος από οξιές μέχρι το βράχινο πέραςμα Bocca d'Usciolu που ουσιαστικά σηματοδοτεί την είσοδο στα βουνά της Κορσικής. Το διακριτικό σημάδι του GR20 είναι δυο γραμμές μια κόκκινη και μια άσπρη. Κινούμαι πάνω σε βράχινο μονοπάτι, πολλές φορές πάνω σε γρανιτένιες πλάκες μέχρι το πέραςμα Bocca di Sodru στα 1040μ. Συνεχίζω κάτω από τις πλαγιές της κορυφής Anima Damnata μέχρι το καταφύγιο Refuge de Paliri στα 1055μ. Από εκεί το μονοπάτι είναι καλοσηματισμένο και με οδηγεί μέσα από μικρούς χωματόδρομους στο μικρό χωριό της Bavella λίγο πιο κάτω από το ομώνυμο διάσελο.

Ημέρα 2: Col de Bavella-Refuge D'Asinau(1530μ)

Ξεκινάω από το διάσελο της Bavella επάνω στο κύριο μονοπάτι του GR20 για περίπου μισό χιλιόμετρο μέχρι το άσπρο άγαλμα της Παναγίας

Μέσα στο καζάνι του Cirque de la Solitude

πριν ακολουθήσω την πρώτη αλπική παραλλαγή του που σηματοδοτείται από δύο κίτρινες γραμμές και περνάει από την καρδιά του ορεινού όγκου της Bavella. Αυτή η περιοχή έχει μια άγρια ομορφιά, ένα χάος από γρανιτένιες βελόνες με ονόματα l'Acellu, l'Ariettu, Vacca και Pargulu. Το μονοπάτι απότομο κινείται πάνω σε γρανίτη και σε κάποιο σημείο υπάρχει και μια αλυσίδα για 20 μέτρα περίπου. Διαδοχικά περνάω από τα διάσελα Col de l'Oiseaux(1550μ) και Col de Pargula(1660μ) κάτω από μια σειρά από γρανιτένιους πύργους. Από το τελευταίο διάσελο το μονοπάτι αφήνει την κορυφογραμμή και κατηφορίζει απότομα την πλαγιά προς τα αριστερά μέσα στην πεδιάδα του Asinau. Ξανασυναντώ το αρχικό μονοπάτι του GR20 που μετά από μερικά χιλιόμετρα μέσα στο δάσος φτάνει στο καταφύγιο D'Asinau σε υψόμετρο 1530μ.

Ημέρα 3: Refuge D'Asinau- Refuge d'Usciolu(1750μ)

Το μονοπάτι ξεκινάει απότομα και ανηφορίζει μέσα από βράχια στην εντυπωσιακή κορυφή του Monte Acludina στα 2134μ που είναι και το ψηλότερο σημείο του νότιου τμήματος του GR20 με πανοραμική θέα στην ανατολική αλλά και στη δυτική ακτή του νησιού. Έπειτα το μονοπάτι κατηφορίζει στο διάσελο Col de Luana(1850μ) καταλήγοντας στο οροπέδιο Coscionu. Αυτό το ορεινό και πλούσιο βοσκοτόπι εκτείνεται σε 50 τχμ και είναι γεμάτο με παλιές στάνες και καλύβες βοσκών που αποτελούν τη ζωντανή ιστορία της Κορσικής. Διασχίζω το οροπέδιο και ανηφορίζοντας μέσα από αρχαία δάση από οξείες φτάνω στο διάσελο Col de l'Agnone. Από εκεί μπαίνω στην εντυπωσιακή

γρανιτένια κορυφογραμμή-κόψη Arete de Monda. Κινούμαι όσο το δυνατόν πιο γρήγορα πάνω στην απότομη κόψη μέσα σε τρομερή καταιγίδα με τους κεραυνούς να πέφτουν κυριολεκτικά σε απόσταση αναπνοής. Βρίσκομαι φοβισμένος λίγο χαμηλότερα από τα 2000 μέτρα και με συνεχείς εναλλαγές πότε αριστερά και πότε δεξιά της κόψης φτάνω, βρεγμένος μέχρι το κόκαλο, αλλά και φανερά ανακουφισμένος στο καταφύγιο Usciolu σε υψόμετρο 1750μ.

Ημέρα 4: Refuge d'Usciolu-Col De Verde(1290μ)

Συνεχίζω να κινούμαι πάνω στην κορυφογραμμή βόρεια του καταφυγίου με πολύ συχνό scrambling πάνω από γρανιτένιους βράχους. Περνάω δίπλα από την κορυφή Monte Formicola καταλήγοντας στο διάσελο Col de Laparo (1520μ). Βγαίνω πάλι στην κορυφογραμμή και τραβερσάρω δίπλα από την κορυφή Punta Della Cappella. Πριν αρχίσω την κατάβαση προς το καταφύγιο Prati. Ο καιρός το πρωί ήταν σχετικά καλός και η θέα προς τα δυτικά πανέμορφη με την επίπεδη ακτογραμμή να φαίνεται πεντακάθαρα και τις μικρές λίμνες που σχηματίζονται κατά μήκος της. Σήμερα προσπάθησα να ξεκινήσω νωρίς από το καταφύγιο και να κινηθώ πολύ γρήγορα για να προλάβω τις μεσημεριανές καταιγίδες και να φτάσω στο καταφύγιο πριν το μεσημέρι. Μόλις δέκα λεπτά που έφτασα στο σχεδόν άδειο καταφύγιο ξεσπάει άλλη μια καταιγίδα. Σιγά σιγά το καταφύγιο αρχίζει να γεμίζει όταν καταφθάνουν άλλοι ορειβάτες βρεγμένοι και εμφανώς ταλαιπωρημένοι από τον πολύ άσχημο καιρό. Μετά από τρεις ώρες περίπου που πέρασε η καταιγίδα, για να κερδίσω χρόνο από την

επόμενη ημέρα, κατηφορίζω προς το διάσελο Col d'Oro. Η κατάβαση στην αρχή ομαλή, αλλά ξαφνικά γίνεται πολύ απότομη και αποδεικνύεται ότι η σκέψη μου δεν ήταν και πολύ καλή πάνω στο βρεγμένο και γλιστερό γρανίτη. Η κατηφόρα με οδηγεί σε μονοπάτι μέσα στο δάσος μέχρι το διάσελο Col De Verde σε έναν μικρό ξύλινο ξενώνα.

Ημέρα 5: Col De Verde-Refuge Capanelle(1640)-Vizzavona(920μ)

Τη σημερινή μέρα το μονοπάτι περνάει μέσα από πυκνό ελατοδάσος με κάποιες μικρές ανηφόρες και μια μεγάλη κατάβαση στο μικρό χωριό της Vizzavona. Ουσιαστικά τραβερσάρω τις πλαγιές του βουνού Monte Renoso, που δεσπόζει σε αυτό το σημείο της Κορσικής. Μια μικρή ανηφόρα οδηγεί στις μικρές στάνες του Traghjetta. Ο καιρός και σήμερα πολύ ασαθής και βροχερός. Στη στάνη κάνω μια στάση για 4 περίπου ώρες για να κοπάζει η καταιγίδα και ο βοσκός μου προσφέρει ψωμί, λουκάνικα και τσάι. Μετά την καταιγίδα τον ευχαριστώ και του αφήνω για δώρο μια μικρή ελληνική σημαία που είχα μαζί μου και ανηφορίζω προς την κορυφογραμμή μέχρι το μικρό χιονοδρομικό σταθμό του Capanelle με το ομώνυμο καταφύγιο. Συνεχίζω μέσα στο δάσος μέχρι το πέρασμα Bocca Palmente, ένα πέρασμα που έχει τρομερή θέα προς το βορινό κομμάτι του GR20. Μετά το πέρασμα το μονοπάτι κατηφορίζει για πολλές ώρες μέσα από ένα δάσος με κόκκινες οξείες, με συνεχόμενες φουρκέτες μέχρι την Vizzavona, τη μέση ακριβώς του GR20.

Ανεβαίνοντας μέσα στο Cirque de la Solitude

Στην αρχή του GR20 στο χωριό της Conca

Αριστερά και δεξιά. Η αλπική λίμνη Capitelu

Ημέρα 6: Vizzavona-Reguge de L'Onda(1430μ)

Μια μικρότερη σε διάρκεια μέρα σήμερα αλλά με πάνω από 1200μ υψομετρικής διαφοράς. Από το Vizzavona έχω μια πολύ μεγάλη κόντρα μπροστά μου, ακολουθώντας την πεδιάδα Agnone περνώντας από μια σειρά από φημισμένες βάρρες γνωστές σαν Cascades des Anglais. Συνεχίζω κατά μήκος αυτής της κακοτράχαλης πεδιάδας και τραβερσάρω τις πλαγιές του Monte d'Oro κάτω από την κορυφή Punta Muratello(2100μ) για να φτάσω στο πέρασμα Bocca d'Oreccia. Από το πέρασμα κατηφορίζω πάνω στην απότομη ράχη μέχρι το καταφύγιο L'Onda (1430μ) στους πρόποδες του Monte d'Oro.

Ημέρα 7: Reguge de L'Onda-Refuge Petra Piana(1840μ)-Grotelle(1370μ)

Από το καταφύγιο L'Onda παίρνω την αλπική παραλλαγή του GR20, τη λεγόμενη Haute Route, ακολουθώντας τη γρανιτένια κορυφογραμμή με scrambling τμήματα, περνώντας από την κορυφή Pinzi Corbini (2021μ) φτάνω στο καταφύγιο Petra Piana στα 1840μ. Μετά το καταφύγιο ανηφορίζω μέσα σε αλπικό βράχινο πεδίο με αρκετές χιονούρες χωρίς να υπάρχει σαφές μονοπάτι, παρά μόνο τα κοκινόασπρα σημάδια του GR20 μέχρι το διάσελο Col de la Haute Route σε υψόμετρο 2206μ. Η θέα εκθαμβωτική με όλα τα σημαντικά βουνά της Κορσικής γύρω μου. Το Maniccia, Monte d'Oro, Renoso και το Lombarduccio. Περνάω δίπλα από δύο μικρές αλπικές λίμνες του Rinosu. Από εκεί ακολουθώ μια διακλάδωση του μονοπατιού με κούκους για σημάδια. Η κατάβαση άγρια και απότομη μέσα από απογυμνωμένες γρανιτένιες πλάκες και καταρράκτες που ονομάζεται Cirque des Cascades και καταλήγει στις στάνες Grotelle. Εκεί υπάρχει ένα μικρό εστιατόριο που νοικιάζει αντίσκηνα στα 1370μ.

Ημέρα 8: Grotelle-Refuge de Manganu(1600μ)-Vaccaja(1620μ)

Ο προορισμός σήμερα είναι οι στάνες της Vaccaja σε υψόμετρο 1620μ. Μια καταπληκτική ημέρα περνώντας μέσα από αλπικές γαλαζοπράσινες λίμνες, γρανιτένιες πλαγιές και μια καταπράσινη πεδιάδα και όλα αυτά μέσα στον πυρήνα του ορεινού όγκου της Κορσικής. Από την Grotelle ένα καλοσηματισμένο μονοπάτι με μερικές σιδερένιες σκάλες και αλυσίδες οδηγεί στη λίμνη Lac de Mellu, μια λίμνη σε σχήμα μήλου με γρασίδι γύρω από τις όχθες της. Λίγο ψηλότερα συναντάω τη λίμνη Capitellu σε υψόμετρο 1930μ με κατακάρυφες γρανιτένιες πλαγιές να βυθίζονται μέσα στα κρυστάλλινα νερά της. Η λίμνη Capitellu έχει βάθος 40μ και είναι η βαθύτερη λίμνη στο νησί της Κορσικής. Ακολουθώ ένα ακαθόριστο μονοπάτι μέχρι την κορυφογραμμή και τραβερσάρω ένα βράχινο τμήμα πάνω από τη λίμνη Capitellu μέχρι το ψηλότερο σημείο του GR20, Breche de Capitellu σε υψόμετρο 2225μ. Η θέα προς τις λίμνες πολύ όμορφη, με τις επιβλητικές κορυφές του Monte Rotondo και του Maniccia τριγύρω μου. Μια απότομη κατάβαση οδηγεί στο καταφύγιο Manganu και την πεδιάδα Campotile. Διασχίζω την πεδιάδα μέχρι τις στάνες της Vaccaja, ένα καταπληκτικό μέρος, μια φάρμα που παράγει το φημισμένο κατακίσιο τυρί της Κορσικής.

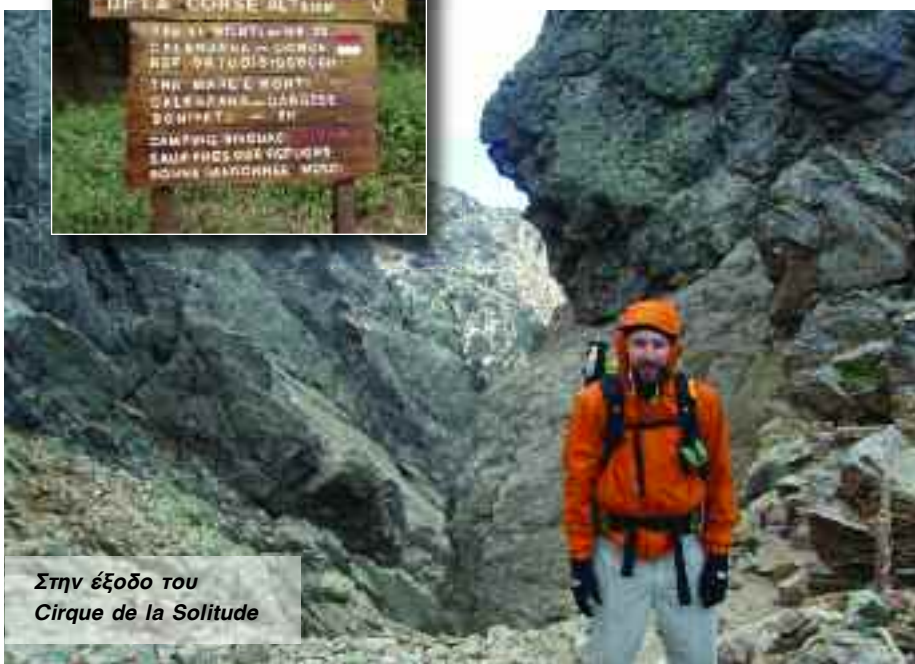
Το ασαφές μονοπάτι προς το διάσελο Col de la Haute Route

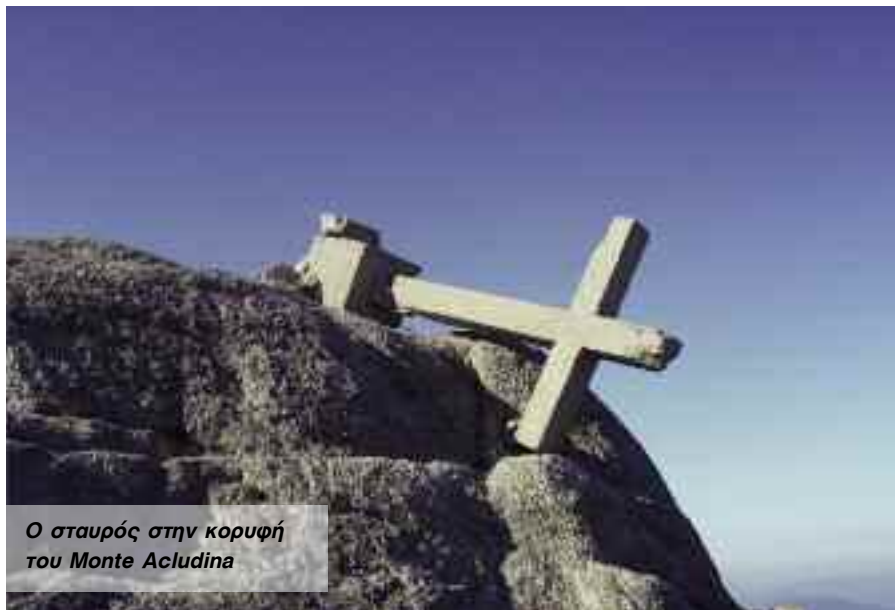
Γρανιτής σε όλο του το μεγαλείο

Αριστερά. Το τέλος του GR20 στην Calenzana

Στην έξοδο του Cirque de la Solitude

Ο σταυρός στην κορυφή του Monte Acludina

Το χαρακτηριστικό σημάδι του GR20

Ημέρα 9: Vaccaja-Castel di Vergio-Refuge Ciottulu di I Mori(1990μ)

Το GR20 συνεχίζει με καλή σηματοδότηση ανηφορικά μέσα από οξιές και στη συνέχεια πράσινα λιβάδια μέχρι τη λίμνη Lac de Nino σε υψόμετρο 1743μ. Κοπάδια από αγελάδες, κατσίκια και άλογα απολαμβάνουν αυτή την ομορφιά αυτής της αλπικής λίμνης. Από εκεί το μονοπάτι ανηφορίζει με θέα τις κορυφές της Paglia Orba και του Monte Cinto. Μετά από μερικά διάσελα βγαίνω στην κορυφογραμμή που οδηγεί στο διάσελο Col St Pierre στα 1450μ με το ομώνυμο άγαλμα. Κατηφορίζω σταδιακά μέχρι έναν μικρό χιονοδρομικό σταθμό, το Castel di Vergio και από εκεί ακολουθώ το μονοπάτι μέσα από πυκνό δάσος από οξιές μέχρι το άγριο σκηνικό από τους βράχινους γρανιτένιους σχηματισμούς στην Bergerie de Ragule, με τις λιγοστές πέτρινες καλύβες. Στη συνέχεια κινούμαι ανηφορικά στην πεδιάδα κατά μήκος του ποταμού Golu μέχρι τις πηγές του. Σε εκείνο το σημείο, το GR20 αφήνει την πεδιάδα και ακολουθεί στην αρχή τη ράχη και αργότερα τραβερσάρει μέχρι το καταφύγιο Ciottulu di I Mori στα 1990μ. Το καταφύγιο αυτό είναι και το ψηλότερο καταφύγιο της Κορσικής και βρίσκεται μεταξύ δύο φοβιστικών ως προς την όψη βουνών, της Paglia Orba και του Tafanatu.

Ημέρα 10: Refuge Ciottulu di I Mori-Vallone(1450μ)

Το μονοπάτι συνεχίζει μετά το καταφύγιο μέχρι το πέρασμα στο διάσελο Col de Foggiale. Από το πέρασμα το GR20 βουτάει απότομα μέσα από ένα χάος γρανιτένιων βράχων και γιγάντια έλατα στην περιοχή του Vallone σε ένα μικρό πανδοχείο. Περνάω το Vallone στα 1450μ και ανηφορίζω μέχρι το καταφύγιο Tighhjetu στα 1680μ, θέλοντας να διανυκτερεύσω σήμερα όσο πιο ψηλά γίνεται για να είμαι έτοιμος για την επόμενη και πιο εντυπωσιακή ημέρα της διάσχησης, το πιο φημισμένο και εντυπωσιακό κομμάτι του GR20, το Cirque de la Solitude. Μάταια όμως, στο καταφύγιο δεν έπεφτε καρφίτσα και αντίκτυπα δεν υπήρχαν διαθεσίμα, οπότε κατηφόρισα πίσω στο Vallone για να περάσω τη νύχτα εκεί.

Ημέρα 11: Vallone-Cirque de Solitude(2218μ)- Refuge d'Asco Stagnu(1420μ)

Τη νύχτα δεν κοιμήθηκα σχεδόν καθόλου από την αγωνία για το τι θα αντικρύσω την επόμενη ημέρα. Είχα ακούσει πάρα πολλά για το Cirque de la Solitude (Κύκλος

της Απομόνωσης). Ξυπνάω στις 400 και ξεκινάω είκοσι λεπτά αργότερα χωρίς πρωινό με ανυπομονησία. Στο μονοπάτι είμαι μόνος μου. Ανηφορίζω γρήγορα μέχρι το καταφύγιο και ακολουθώ το βράχινο μονοπάτι μέχρι την είσοδο του Cirque de la Solitude. Είμαι πρώτος στο μονοπάτι και από ψηλά βλέπω κάποιους που ανηφορίζουν. Ο καιρός νωρίς το πρωί ψιλοσυννεφιασμένος με πολύ δυνατό αέρα. Με ανυπομονησία φτάνω στο τελευταίο βήμα πριν το πέρασμα Bocca Minuta στα 2218μ, κοντοστέκομαι...και μετά στέκομαι ακίνητος, παγωμένος σαν να μου έχουν κοπεί τα γόνατα. Αυτό που αντικρίζω πραγματικά μου κόβει την ανάσα, και αναρωτιέμαι τι είναι αυτό που πάω να μπω μέσα. Το σκηνικό είναι τόσο σκοτεινό, άγριο, αφιλόξενο και τρομακτικό που το μόνο που μου έρχεται στο μυαλό είναι τα έγκατα της γης, η κόλαση. Το Cirque de la Solitude είναι ένα τεράστιο βράθρο με γκρεμούς γύρω ενάμιση χιλιόμετρο. Από την είσοδο το μονοπάτι πέφτει κατακόρυφα στο απόλυτο κενό για περίπου 500 μέτρα πάνω σε πολύ επικίνδυνες γρανιτένιες πλάκες εξοπλισμένες με αλυσίδες, συρματόσχοινα και σιδερόκαλκες. Έπειτα τραβερσάρει ημικυκλικά το καζάνι μέσα από σάρες και σαθρά βράχια και έπειτα ανηφορίζει πάλι για 500 μέτρα μέχρι την έξοδό του σε παρόμοιο πεδίο στην άλλη πλευρά του ημικυκλίου στο διάσελο Col Perdu. Βγαίνοντας από το σκοτεινό βράθρο βρίσκομαι τώρα πια στον ήλιο και κατηφορίζω προς το χιονοδρομικό σταθμό Haut Asco με το ομώνυμο καταφύγιο στα 1420μ.

Ημέρα 12: Refuge d'Asco Stagnu-Refuge Carozzu(1270μ)

Άλλη μια μεγάλη μέρα μέσα από τραχύ και βραχώδες πεδίο. Το μονοπάτι ανηφορίζει απότομα αρχικά μέσα από δάσος και μετά από γρανιτένιες πλάκες μέχρι το πέρασμα Bocca di Stagnu σε υψόμετρο 2010μ. Από το πέρασμα η θέα του Monte Cinto 2706μ, του ψηλότερου βουνού της Κορσικής είναι εντυπωσιακή. Συνεχίζω κάτω από την κορυφή της Murvella προς ένα μικρό διάσελο με θέα το λιμάνι του Calvi, ένδειξη του ότι πλησιάζω στο τέλος. Πιο κάτω υπάρχει η μικρή λίμνη Murvella και από εκεί το μονοπάτι ακολουθεί την αριστερή πλευρά ενός απότομου φαραγγιού πάνω σε γλιστερές πλάκες που είναι ασφαλισμένες με συρματόσχοινα. Μια μικρή κρεμαστή γέφυρα με οδηγεί στην αντίθετη πλευρά του φαραγγιού και στο καταφύγιο Carozzu στα 1270μ.

Ημέρα 13: Refuge Carozzu-Refuge Ortu di u Piobbu(1520μ)

Το πρωί, απολαμβάνω άλλο ένα αληθινά αξιοσημείωτο αλπικό τμήμα του GR20. Ανεβαίνω την απότομη κόντρα μέχρι περίπου τα 2000μ, στην κορυφογραμμή. Κινούμαι πότε αριστερά και πότε δεξιά της στενής βράχινης κόψης μέχρι το διάσελο που η θέα του σε ανταμείβει στο έπακρο. Στο τέλος της κορυφογραμμής αρχίζει η κατάβαση μέσα από διάσπαρτα γρανιτένια μπλοκ μέχρι το καταφύγιο Ortu Di u Piobbu στα 1520μ και την τελευταία διανυκτέρευσή μου.

Ημέρα 14: Refuge Ortu di u Piobbu-Calenzana(255μ)

Η τελευταία ημέρα της διάσχησης με προορισμό την Calenzana, το ορεινό χωριό που χαρακτηρίζει το τέλος ή την αρχή του GR20. Ξεκινώντας από Ortu Di u Piobbu, έχω έναν μακρύ κατηφορικό δρόμο με μερικές ανακουφιστικές εικόνες από την κορυφογραμμή προς τη θάλασσα. Το μονοπάτι κινείται μέσα σε δασικό μονοπάτι και μετά από αγροικίες μέχρι τα πρώτα σπίτια του χωριού. Στην εμφάνιση του καμπαναριού του χωριού τα συναισθήματα ήταν πολλά και στα τελευταία χιλιόμετρα δεν σκεφτόμουν καθόλου το τέλος και όλες αυτές οι εικόνες που έζησα τις προηγούμενες ημέρες τριγύριζαν συνεχώς στο μυαλό μου, γιατί πραγματικά από το GR20 δεν μπορείς να ξεχάσεις τίποτα απολύτως.

Σημείωση:

Ο Νίκος Τόδουλος, ολοκλήρωσε σε 14 ημέρες το πιο φημισμένο μονοπάτι της Ευρώπης που βρίσκεται στην Κορσική, το GR20 μήκους 195 χιλιομέτρων πραγματοποιώντας όλες τις αλπικές του παραλλαγές. Οι μεγάλες υψομετρικές διαφορές (περίπου 13.600μ ανάβασης και 12.700μ κατάβασης), οι ξαφνικές καταιγίδες (βροχή και χαλάζι) και η συνεχής βραχώδης μορφολογία του εδάφους καθιστούν το GR-20 πολύ απαιτητικό και ίσως δίκαια χαρακτηρίζεται σαν το δυσκολότερο μονοπάτι στην Ευρώπη.